

ОСНОВНИ ДАННИ В ОБЛАСТТА НА КУЛТУРАТА ЗА 2008 ГОДИНА

Националният статистически институт осигурява информация за състоянието и дейността на културните институции и аудио-визуалната дейност в страната. Основните показатели и обхвата на наблюденията са дефинирани според изискванията на *ЮНЕСКО* и *ЕВРОСТАТ*

◆ Културни институции

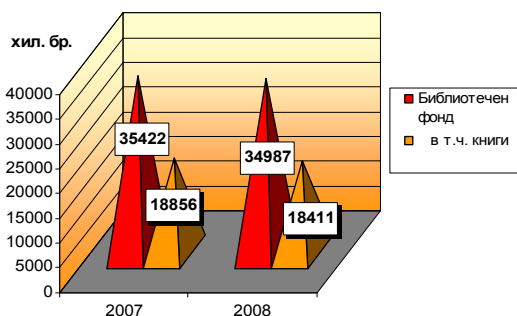
Таблица 1

КУЛТУРНИ ИНСТИТУЦИИ В СТРАНАТА

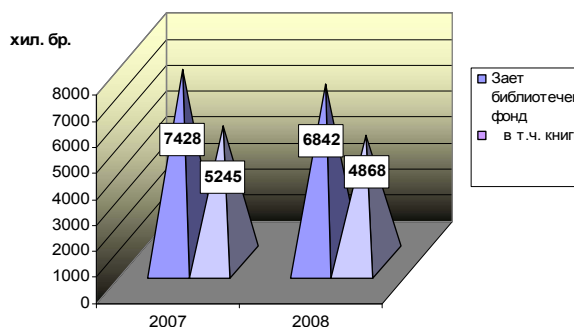
	2005		2007		2008	
	брой	посеще- ния - хил.	брой	посеще- ния - хил.	брой	посеще- ния - хил.
Библиотеки ¹	48 ²	3242 ²	49	3303	47	3005
Музеи	229	3925	227	4060	222	4631
Театри	75	1475	78	1636	78	1679

1. БИБЛИОТЕКИ

Библиотечното дело е съществена част от общата културна дейност. През 2008 г. са наблюдавани 47 библиотеки с над 200 000 броя библиотечни документа (книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетени и други библиотечни документи). Тези библиотеки имат 34 987 хил. броя библиотечни фонд. Читателите са 253 хил. броя и намаляват спрямо 2007 г. с 5.2%.



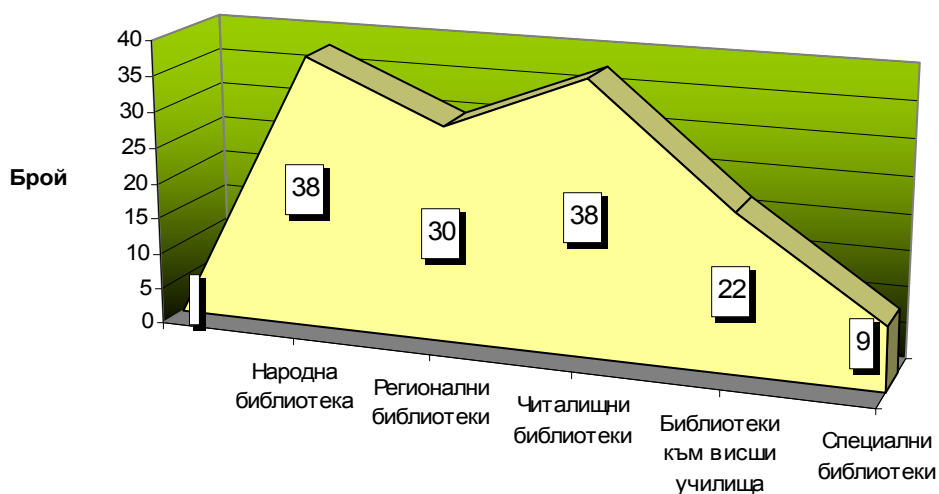
Фиг. 1. Библиотечен фонд - в т.ч. книги



Фиг. 2. Зает библиотечен фонд - в т.ч. книги

¹ С библиотечен фонд над 200 000 броя. - Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий”, регионалните, читалищните, някои библиотеки към висшите училища, а също и някои от специалните библиотеки.

² Данните са за 2006 година.



Фиг. 3. Зает библиотечен фонд на един читател през 2008 година

Делът на библиотечния фонд на Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ през 2008 г. съставлява 21.8% от общия (националния) библиотечен фонд, като спрямо 2007 г. той нараства с 65 хил. броя. Регионалните библиотеки през 2008 г. заемат 34.0% от общия библиотечен фонд, специалните - 25.0%, библиотеките към висшите училища - 16.2% и читалищните - 3.0%.

През 2008 г. книгите в библиотеките са 18 411 хил. или 52.6% от общия библиотечен фонд и в сравнение с 2007 г. делът им намалява с 0.6 процентни пункта (445.2 хил. броя) Делът на продължаващите издания през отчетната 2008 г. е 13.1% от общия библиотечен фонд, а другите библиотечни документи (аудио-визуални, електронни, графични и картографски издания, патенти и стандарти и микроформи) - 34.3%. В сравнение с 2007 г. относителният дял на другите библиотечни документи нараства с 0.4 процентни пункта (116 броя).

През 2008 г. библиотечният персонал намалява със 105 броя спрямо 2007 година. С висше образование през 2008 г. са 84.6% от заетите, което е с 2.7 процентни пункта повече в сравнение с 2007 година. Заетите със средно образование през 2008 г. са 216 човека, от които 44 със завършен библиотечен курс.

МУЗЕИ

Броят на музеите не се променя значително (от 227 през 2007 на 222 през 2008 г.)³, посещенията се увеличават с 14.1%, но културно-просветната работа в музеите намалява (Приложение 1).

Музеите според колекцията си се делят на: музеи на изкуствата (художествени галерии), исторически, археологически, етнографски, природонаучни, по наука и техника, мемориални, общи и други.

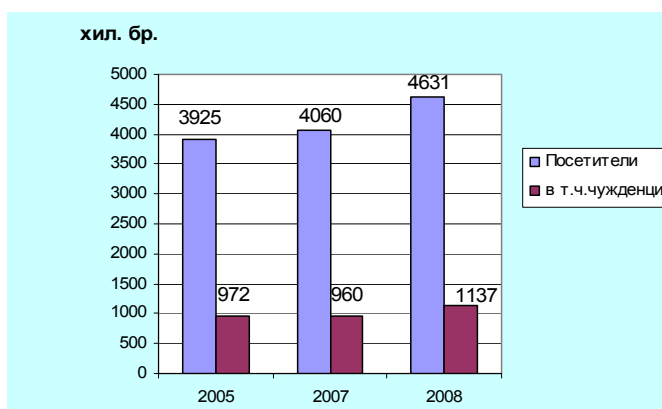
³ До 2007 г. някои филиали, са отчетени като отделни музеи



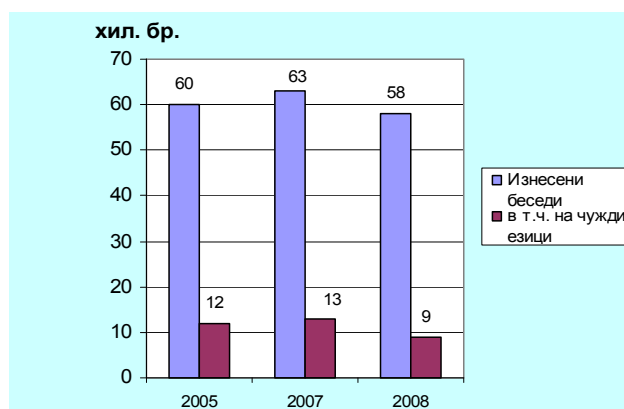
Музейните материали (основен фонд, фонд за научно-спомогателни материали и обменен фонд) през 2008 г. нарастват с около 66 хил. броя (1.0%) в сравнение с 2007 г., а само основният фонд намалява с 0.7%

През 2008 г. приходите на музеите (36 730 хил. лв.) се увеличават с 8.8%, а разходите (34 361 хил. лв.) - с 6.5%. в сравнение с 2007 година. От всички приходи през 2008 г. 26 509 хил. лв. (72.2%) са от бюджетни субсидии, 4 845 хил. лв. (13.2%) - от посещения и 986 хил. лв. (2.7%) - от дарения и спонсори.

Персоналът на музеите през 2008 г. е 2 398 лица, от които 2 226 с постоянен трудов договор. В сравнение с 2007 г. персоналът намалява с 6.8% (със 175 човека).



**Фиг. 4. Посетители в музеите
в т.ч. чужденци**



**Фиг. 5. Изнесени беседи
в т.ч. на чужди езици**

ТЕАТРИ

В театрите в страната през 2008 г. са изнесени 10 880 представления, които са посетени от 1 679 хил. зрители. В сравнение с 2007 г. представленията намаляват със 71 броя, а този на посетителите се увеличава с 2.6%.

През 2008 г. в действащите драматични театри (39 броя) са изнесени 4 608 представления, което е с 5.4% по-малко в сравнение с 2007 година.

Най-голям (42.4%) е относителният дял на представленията, изнесени от драматичните театри, следвани от куклените - 33.2% и от драматично - куклените - 14.1%.

Постановките в театрите от 1 349 през 2007 г. нарастват и достигат 1 449 броя през 2008 г., или увеличението е със 7.4% (100 броя), а новите постановки - с 9.9% (25 броя).

Средният брой посещения на един театър през 2008 г. в сравнение с 2007 г. се увеличава от 21 на 22 хил., а на едно представление този брой нараства от 149 на 154 човека.

През 2008 г. в НСИ са подадени данни за 47 музикални колектива - 6 филхармонии, 23 професионални ансамбъла за народни песни и танци и 18 оркестъра. Представленията, изнесени от тях, са 2 492, което е с 5.8% повече в сравнение с 2007 г., а посещенията са със 7.4% повече.

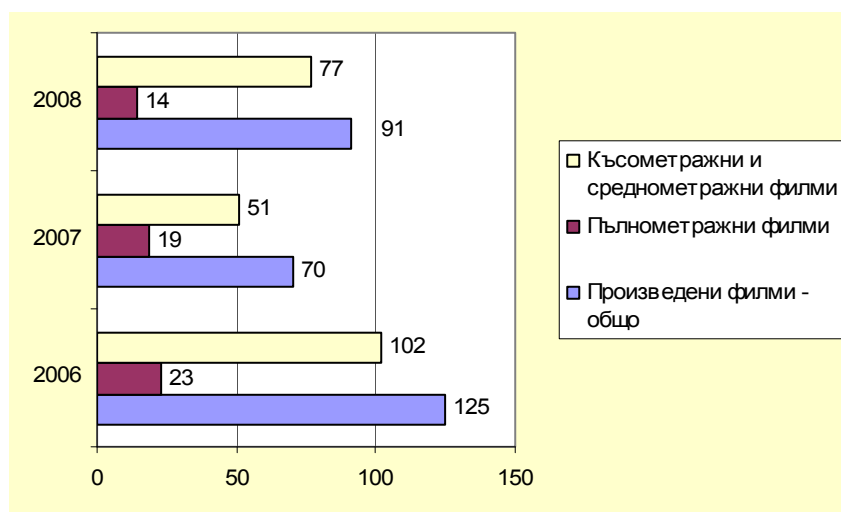
През 2008 г. 34 дружества и сдружения са организирали 57 рецитала (художествено слово) с 2 730 посетители. От общо организирани 1 124 концерта с 503.8 хил. посетители, 263 са естрадни (поп, рок, фолк и др.) с 305.5 хил. посетители, 354 фолклорни с 97.7 хил. посетители, 96 симфонични с 8.2 хил. посетители, камерни 172 с 13.5 хил. посетители и други (оперни, оперетни, балетни и музикални спектакли) 239 със 78.9 хил. посетители.

◆ Аудио-визуална дейност

През последните години аудио-визуалният сектор (телевизия, радио, филмово производство и кино) се характеризира с динамични промени.

ФИЛМОВО ПРОИЗВОДСТВО

През 2008 г. са произведени 91 филма (пълнометражни, късометражни и среднометражни). В сравнение с 2007 г. броят на всички произведени филми в страната през 2008 г. се увеличава 1.3 пъти, а пълнометражните филми намаляват с 5 броя. Делът на късометражните и среднометражните филми през 2008 г. е 84.6% от общо произведените филми, което е с 11.7 процентни пункта повече в сравнение с 2007 година. Произведените документални и образователни късометражни и среднометражни филми от 40 през 2007 достигат 55 броя през 2008 г., или се наблюдава увеличение с 37.5%. Броят на игралните късометражни и среднометражни филми през 2008 г. е 12, което е с 8 броя повече спрямо 2007 година. Делът на произведените филми за кинорежата през 2008 г. съставлява 16.5% от общо произведените филми и в сравнение с 2007 г. този дял се увеличава с 0.8 процентни пункта. Произведените филми само за телевизията през 2008 г. са 79.1% от всичките произведени филми, което е 1.2 пъти повече в сравнение с 2007 година.



Фиг. 6. Произведени филми по вид - брой

КИНА

Броят на кината в България за периода 2003 - 2008 г. намалява, като през последната година те са 2.6 пъти по-малко в сравнение с 2003 година.

Таблица 2

КИНА

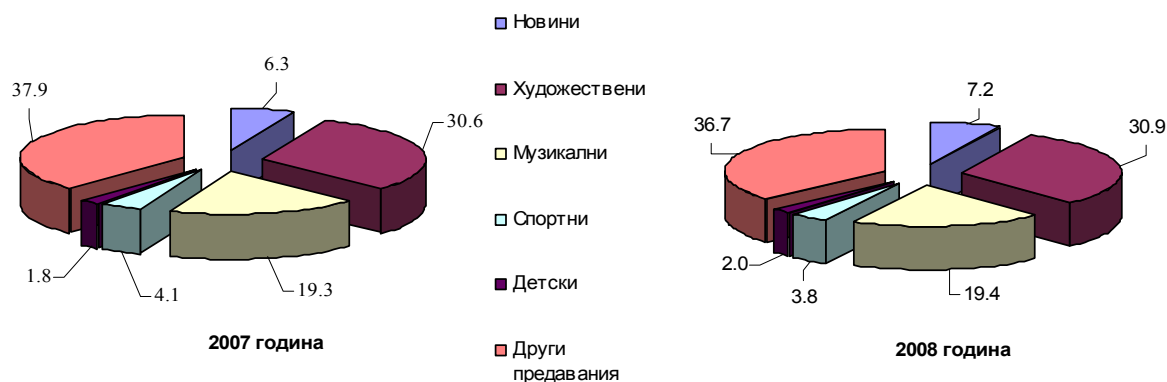
	2003	2006	2007	2008
Кина - бр.	149	66	62	57
Прожекции - хил.	136	157	140	160
Посещения - хил.	3531	2580	2631	2429

През 2008 г. в сравнение с 2007 г. посетителите в кината намаляват с 202 хил., или със 7.7%, а приходите от билети се увеличават с 2.6 млн. лв., или с 24.2%. Според разпределението на кината по статистически райони през 2008 г. най-голям е броят им в Югозападния район - 20 кина с 91.6 хил. прожекции, които са посетени от 2.0 млн. зрители, а приходите от билети са 11.9 млн. лева. Най-много кина има в област София (столица) - 18, в които са прожектирани 1 933 филма: 212 български, 888 европейски, 654 от САЩ и 179 други филми.

По данни на MEDIA Salles⁴ през 2007 г. най-голям брой екрани има във Франция - 5 398, следва Германия - 4 832, Испания - 4 296, Италия - 3 770 и Великобритания - 3 514. Броя на екраните за България е 113 броя (Приложение 2).

ТЕЛЕВИЗИОННА ПРОГРАМНА ДЕЙНОСТ

През 2008 г. трите телевизионни оператора с национален обхват на разпространение (БНТ, БТВ и НТВ) и сто и шестнадесетте кабелни и сателитни телевизии излъчват програми с продължителност 747.0 хил. часа. Делът на програмите на кабелните и сателитните оператори съставлява 96.5% от всички излъчени предавания. В сравнение с 2007 г. общата продължителност на телевизионните предавания през 2008 г. се увеличава с 12.9%. Най-голям е относителният дял на художествените предавания (игрални, телевизионни и видео филми) - 30.9% от всички предавания. В сравнение с 2007 г. художествените предавания се увеличават с 28 хил. часа, но относителният им дял от общо излъчените предавания намалява с 0.3 процентни пункта. През 2008 г. дяловете на музикалните предавания и на телевизионната реклама от общия брой на излъчените предавания почти не се променят в сравнение с предходната година (съответно 19.3% и 19.4% и 4.8% и 4.9%)

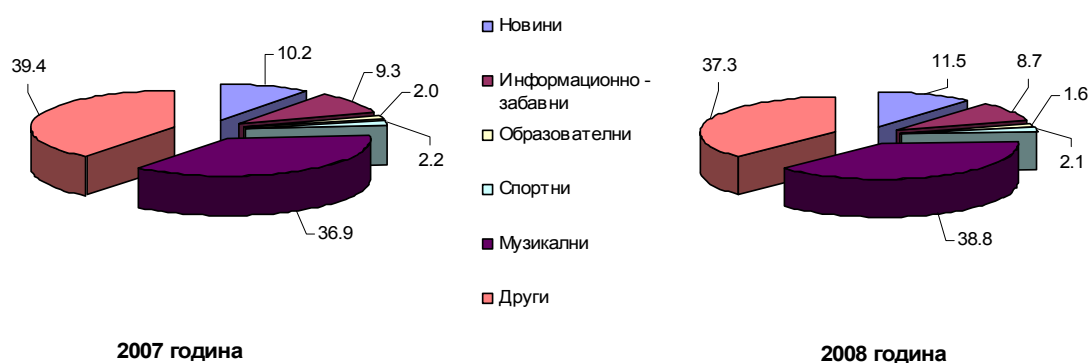


Фиг. 7. Телевизионни предавания по вид - %

⁴ MEDIA Salles, създадена по инициатива на ЕС Медийна програма и подпомогната от Италианското правителство, която популяризира Европейското кино и разпространението му по екраните.

РАДИОПРОГРАМНА ДЕЙНОСТ

През 2008 г. 114 броя радиооператори са излъчили 797 683 часа радиопредавания, което е с 5.4% по-малко в сравнение с 2007 година. От всички предавания в страната през 2008 г. най-голям е дялът на музикалните предавания - 38.8%, следвани от новините, бюлетините, коментарите, спортните новини, времето - 11.5% и информационно-тематичните предавания - 9.8%. През 2008 г. дяловете на съответните предавания в сравнение с предходната година се променят както следва: на новините, бюлетините, коментарите, спортните новини, времето дялът се увеличава с 1.3, на рекламите - с 0.5, а на музикалните предавания - с 1.9 процентни пункта.



Фиг.8. Продължителност на радиопредаванията по вид - %

1. МУЗЕИ И ОРГАНИЗИРАНИ ПРОЯВИ

Години	Музеи	Посещения - хил.		Изнесени беседи		Уредени изложби		Кон- церти	Обсъжда- ния на книги	Видео- прожек- ции
		общо	на един музей	общо	в т.ч. на чужди езици	собствени	съвместни			
2000	224	3938	17.6	42530	6664	1447	.	686	360	1646
2002	220	3555	16.2	45631	8003	980	682	597	347	1182
2005	229	3925	17.1	60311	11659	1044	589	657	521	1409
2007	227	4060	17.9	63176	12839	1145	792	704	459	1292
2008	222	4631	20.9	57595	9419	1221	790	696	448	1174

2. Екрани и посещения в кината през 2006 и 2007 година¹

Страни	Екрани		(Брой) Посещения - хил.	
	2006	2007	2006	2007
ЕС - 27				
Австрия	582	570	17344	15690
Белгия	515	520	23807	22326
България	124	113	2364	2473
Великобритания	3431	3514	156560	162427
Германия	4843	4832	136679	125434
Гърция	500	480	12766	13751
Дания	370	398	12604	12100
Естония	67	67	1587	1628
Ирландия	401	426	17854	18365
Испания	4399	4296	123510	116931
Италия ²	3785	3770	102428	114500
Кипър	30	29	813	849
Латвия	49	43	2141	2419
Литва	66	78	2480	3319
Люксембург	24	24	1252	1100
Малта	41	40	944	900
Нидерландия	629	630	23387	23059
Полша	930	1008	32374	33808
Португалия	479	526	16367	16318
Румъния	108	117	2777	2828
Словакия	246	251	3396	2773
Словения	104	108	2685	2407
Унгария	445	422	11665	11116
Финландия	329	321	6687	6500
Франция	5364	5398	188673	177524
Чехия	701	734	11509	12820
Швеция	1171	1049	15293	14906
Страни - кандидатки за членство в ЕС				
Турция	1299	1309	34764	30964
Хърватия	103	123	2669	2482
Други европейски страни - членки на ЕАСТ				
Исландия	46	46	1504	1400
Лихтенщайн	3	3	25	26
Норвегия	429	424	12012	10816
Швейцария	547	550	16380	13786

¹Източник: MEDIA Salles, Internet website - <http://www.mediasalles.it/>²Екрани, активни повече от 60 дни през годината